

Achtergrond informatie - CRvB zaak onderzoek hoofdverblijf Artikel 40 van de Participatiewet

Vanuit het perspectief D. Deijle (Juriste)
Geplaatst op <https://www.ojau.nl>, 21 februari 2019

In deze zaak gaat het om mijn cliënt die verdacht werd van bijstandsfraude in de periode van 1 september 2015 tot 1 maart 2016. Het gaat niet om de beoordeling of mijn cliënt al dan niet een gezamenlijk huishouden voerde met zijn vriend maar waar hij zijn hoofdverblijf had. Ingevolge **artikel 40 van de Participatiewet (PW)** bestaat het recht op bijstand jegens het college van de gemeente waar de belanghebbende woonplaats heeft. De vraag waar iemand zijn woonplaats heeft als bedoeld in artikel 40 van de PW, dient te worden beantwoord aan de hand van concrete feiten en omstandigheden. In vaste rechtspraak is overwogen dat voor het antwoord op de vraag waar iemand woont bepalend is de plaats waar hij werkelijk woont, en waar het centrum van zijn maatschappelijk leven zich bevindt. Zie bijvoorbeeld uitspraak van 11 oktober 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BT8937.

In 2015 kreeg mijn cliënt een relatie met zijn vriend die in Huizen woonde. Dat mijn cliënt en zijn vriend naar gelang de relatie langer duurde wat vaker bij elkaar waren, kon gezien worden als een gangbare ontdekkingsreis aan de beginfase van een relatie. Bij zijn vriend gaan wonen was volgens mijn cliënt zeker nog niet aan de orde, daarvoor was het nog veel te pril.

Het College werd via een anonieme tipgever die het vermoeden had dat hij stiekem bij zijn vriend in Huizen zou wonen, op de hoogte gesteld van deze relatie. Hierop stelde het College een onderzoek in, uitgevoerd door uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen Baarn, Bunschoten, en Soest (hierna: BBS). Op 9 maart 2016 werd mijn cliënt uitgenodigd op het kantoor van BBS om te praten met een sociaal rechercheur en een fraudeconsulent, beiden werkzaam bij BBS. Vanwege vervelende ervaringen die mijn cliënt eerder met BBS had gehad en hij bang was dat zijn woorden zouden worden verdraaid, besloot hij het gesprek heimelijk op te nemen. Dit is niet verboden. **Artikel 139a e.v.**, van het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat het in beginsel is toegestaan een gesprek op te nemen. Een van de voorwaarden is wel dat de opnemende partij zelf deelnemer is in het gesprek. De andere partij hoeft niet van te voren te worden ingelicht hieromtrent.

Het gesprek duurde langer dan een uur. Tijdens het gesprek zijn enkele van zijn verklaringen opgetekend die hij later moest ondertekenen.

Daarna heeft het College op basis van de ondertekende verklaringen, dat hij sinds een half jaar nagenoeg dagelijks bij zijn vriend verbleef en dat hij per 1 maart 2016 afstand deed van zijn bijstandsuitkering, en de ondertekende adviesrapportages van de sociaal rechercheur en fraudeconsulent, vastgesteld dat mijn cliënt vanaf 1 september 2015 feitelijk zijn hoofdverblijf niet meer in Bunschoten had, maar in Huizen. Op grond daarvan is zijn uitkering per 1 maart 2016 beëindigd en per 1 september 2015 herzien en teruggevorderd.

Het rechtmatigheidsgesprek

Uit vaste rechtspraak blijkt dat het bijna onmogelijk is om terug te komen op een ondertekende verklaring. Dan moet er wel sprake zijn van zeer bijzondere omstandigheden. Naar mijn mening waren die er wel degelijk, en wel om het volgende.

Het gaat er om onder welke omstandigheden mijn cliënt zijn verklaringen heeft afgelegd. In de opname van het gesprek is de wijze waarop mijn cliënt afstand heeft gedaan van zijn bijstandsuitkering goed hoorbaar. Dit heeft hij namelijk niet gedaan omdat hij het ermee eens was dat hij geen recht meer had op een bijstandsuitkering, maar omdat naar alles wat hij verklaarde over zijn feitelijke leefsituatie in Bunschoten niet werd geluisterd, alsof die feiten niet belangrijk waren. Maar natuurlijk zijn die ook van belang. Om te kunnen beoordelen waar iemand woont, moet gekeken worden naar *alle* feiten en omstandigheden van het specifieke geval.

Zijn leefsituatie werd als het ware ingevuld door de sociaal rechercheur en fraudeconsulent, die beiden nogal dwingend gedrag vertoonden. Zij hebben mijn cliënt er in feite op intimiderende wijze naar toe gepraat dat hij bepaalde verklaringen heeft afgelegd.

De sociaal rechercheur vond het bijvoorbeeld nodig om tegen mijn cliënt te zeggen dat hij voorheen bij de politie heeft gezeten en alles weet van mijn cliënt. Op enig moment zei hij ook dat hij met mensen heeft gesproken over hem. Niet duidelijk is, en ook in geen enkele rapportage is te lezen, hoe en met wie.

Het is te horen dat de sociaal rechercheur en fraudeconsulent er met vooringenomenheid in stonden, terwijl het onderzoek naar het hoofdverblijf van mijn cliënt nog in volle gang was. Zij hadden hun oordeel al klaar: mijn cliënt woonde bij zijn vriend in Huizen.

Omdat zij hier zo stellig in waren, zei mijn cliënt op een gegeven moment: “als jullie dat dan vinden, dan schrappen jullie mijn bijstandsuitkering toch?”

Wat ook opviel is de tegenstrijdigheid van de sociaal rechercheur die steeds stelde dat mijn cliënt bij zijn vriend woonde, maar hem vervolgens ook meerdere keren nadrukkelijk en met een dwingerige toon adviseerde zijn woning in Bunschoten op te geven, lekker bij zijn vriend moet gaan wonen en dat hij zijn bijstandsuitkering moet stop zetten.

De sociaal rechercheur vond het zelfs nodig om te verkondigen dat mijn cliënt lekker uit Bunschoten moet verdwijnen, omdat het nog steeds een issue is dat hij homo is, en dat dat in grotere plaatsen wel normaal is. Kortom, het is in Bunschoten volgens de sociaal rechercheur “niet normaal”. En dat zegt hij in de uitvoering van zijn ambt.

Een “overbodige” uitlating, volgens de advocaat van de gemeente Bunschoten tijdens de zitting op 12 februari 2019. Nou ja, overbodig, dat heet volgens mij gewoon discriminatie. Er wordt namelijk onderscheid gemaakt op basis van seksuele geaardheid, en dit is in strijd met **artikel 1 van de Grondwet**: “Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.”

In **artikel 90quater van het Wetboek van Strafrecht** wordt onder discriminatie of discrimineren verstaan: “Elke vorm van onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur, die ten doel heeft of ten gevolge kan hebben dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op andere terreinen van het maatschappelijk leven wordt tenietgedaan of aangetast.”

In **artikel 429quater van het Wetboek van Strafrecht** is bepaald dat: “Hij die in de uitoefening van een ambt, beroep of bedrijf personen discrimineert wegens hun ras, hun godsdienst, hun levensovertuiging, hun geslacht of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de derde categorie.”

Ik verwijs ook naar de **Algemene wet gelijke behandeling**. Het in deze wet neergelegde verbod van onderscheid houdt mede in een verbod van intimidatie. Onder intimidatie wordt verstaan: “Gedrag dat tot doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast en dat een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd.”

De seksuele voorkeur heeft niets met de bijstandsuitkering en de Participatiewet te maken.

Volgens de advocaat van de gemeente Bunschoten moet deze uitlating echter genuanceerd worden, het was een reactie op al het voorgaande wat er gezegd is. Maar het is natuurlijk niet goed te praten. Er is wel degelijk onderscheid gemaakt op basis van de seksuele voorkeur van mijn cliënt. In geen enkele situatie had de sociaal onderzoeker ook hoeven te verkondigen dat het elders wel “normaal” is maar in Bunschoten niet. Ook niet in de context zoals nu wordt gesuggereerd, dat het “goed bedoeld” was.

Deze discriminerende uitlating deed mijn cliënt breken. Ook dat is duidelijk te horen op de opname. En dat gaat door merg en been.

Het bewijs

Nu weer terug op de feiten over de woonsituatie.

Het College heeft de bijstandsuitkering over de periode 1 september 2015 tot en met 29 februari 2016 herzien en teruggevorderd, en per 1 maart 2016 beëindigd. Het besluit is een **belastend besluit**, waarbij het aan het College is om de nodige kennis over de relevante feiten te vergaren. Dat betekent dat de last om aannemelijk te maken dat aan de voorwaarden voor intrekking is voldaan, in beginsel op het College rust. Nu is sprake van een omgekeerde wereld, want mijn cliënt moet nu zelf bewijzen dat hij zijn hoofdverblijfplaats nog in Bunschoten had.

In het gesprek zegt mijn cliënt het volgende. Hij;

- ✓ kwam nog bij zijn eigen huurwoning in Bunschoten en ook ontving hij daar zijn post nog
- ✓ had (hobbymatige) activiteiten in en rondom Bunschoten
- ✓ had al zijn spullen en kleding thuis liggen en waste zijn kleding daar twee keer in de week. Zijn vriend gooide er van mijn cliënt enkele keer iets bij in zijn was
- ✓ haalde voor zichzelf boodschappen
- ✓ at niet altijd samen in Huizen, hij at ook bij zijn ouders of elders
- ✓ had zijn hoofdverblijf in Bunschoten

Wat verder vermeld kan worden is dat mijn cliënt wel vaak in de nacht verbleef bij mijn cliënt, maar dat zegt nog niets over waar hij de rest van de dag verbleef, want dat kan in Huizen maar ook in Bunschoten zijn. Niet gebleken en bewezen is dat al zijn boodschappen in de koelkast bij zijn vriend in Huizen lagen. Overigens kwam zijn vriend ook bij mijn cliënt in Bunschoten over de vloer. Mijn cliënt kon niet continu bij zijn vriend in Huizen verblijven, want die deelde een woning met een ander persoon die de helft van de maandelijkse huur betaalde. Dit was bekend bij de sociaal onderzoeker en fraudeconsulent en is in het gesprek ook nog vermeld.

De frequentie van het verblijf bij zijn vriend is in het gesprek niet voldoende duidelijk geworden. In ieder geval, zodra mijn cliënt wilde uitleggen dat hij niet continu in Huizen verbleef maar ook nog in Bunschoten kwam of elders was, werd daar direct overheen gepraat. Duidelijk te horen is dat de sociaal onderzoeker en fraudeconsulent een eigen invulling gaven aan het woon- en leefgedrag van mijn cliënt. Bijvoorbeeld over het twee keer in de week wassen van zijn kleding bij hem thuis, vraagt de fraudeconsulent: “is dat logisch dan als je gewoon alles daar hebt bij hem?”

Hierop reageert mijn cliënt: “nou ik heb toch niet alles daar bij hem?”

Waarop de fraudeconsulent weer reageert: “het meeste van je kleding”.

En waarop mijn cliënt weer antwoord: “nou, het meeste ligt gewoon thuis”

Zo zijn er meer van die suggestieve aannames te horen.

De sociaal onderzoeker merkte verder op dat hij het huis van zijn vriend kon doorzoeken, dus een huisbezoek doen, maar dat vond hij te “gênant” voor woorden. Waarom de opmerking dat een huisbezoek te gênant zou zijn? Het lijkt erop dat de sociaal onderzoeker uitspraken doet die tegengesteld zijn aan wat het bestuur of de organisatie wil, want in het kader van onderzoeken inzake uitkeringen - niet alleen in het kader van de Participatiewet - wordt bijna aan de lopende band huisbezoeken verricht om relevante feiten te kunnen vergaren.

Verder is niets gevraagd over waar mijn cliënt zijn huisarts, tandarts en apotheek nog heeft. Die had (en heeft) hij namelijk gewoon nog in Bunschoten. Volgens vaste rechtspraak kunnen allerlei feiten hieromtrent juist een aanwijzing vormen waar iemand zijn of haar woonplaats heeft.

Het vooronderzoek van de sociaal rechercheur bestond uit het verrichten van enkele observaties tussen eind januari 2016 en begin maart 2016, waarbij de auto waar mijn cliënt regelmatig in reed, bij de woning van zijn vriend is aangetroffen. Het ging om enkele keren, bij lange na niet elke dag. Er zijn overigens geen foto's gemaakt van deze waarnemingen. Het facebook profiel van mijn cliënt is bekeken. In de onderzochte periode had hij enkele keren incheckt in Huizen. Mijn cliënt had echter ook meerdere keren op andere plaatsen ingecheckt, zoals in Bunschoten.

Als we naar het hele feitencomplex kijken, kan naar mijn mening op basis van de beschikbare gegevens niet worden vastgesteld dat mijn cliënt niet meer zijn hoofdverblijf/woonplaats in Bunschoten had. Niet alleen vanuit mijn juridische blik, maar op basis van het geheel aan feiten die nu op tafel liggen. Het middelpunt van het maatschappelijk leven van mijn cliënt lag niet in Huizen, maar gewoon nog in Bunschoten.

Toch is door het College en de rechter in eerste aanleg op basis van de auto observaties en het facebook onderzoek, zulks in combinatie met de ondertekende verklaring van mijn cliënt, vastgesteld dat hij niet meer in Bunschoten zijn hoofdverblijf had, maar blijkbaar in Huizen.

Tijdens de zitting deelde BBS overigens nog mee dat ook de anonieme tip is meegewogen in de beoordeling. Dit is natuurlijk merkwaardig, omdat een anonieme tip niet als bewijs kan dienen maar slechts een aanleiding kan zijn om een onderzoek in te stellen.

Gerechtvaardigd vertrouwen

Hoe dan ook, mijn cliënt moet tot dusver meer dan € 5.000 aan bijstandsuitkering terugbetalen. Daar heeft hij al helemaal niet voor getekend. Sterker nog, op de opname is duidelijk te horen dat de sociaal rechercheur en fraudeconsulent het vertrouwen wekken dat zij zich ervoor zullen hard maken dat hij niets hoeft terug te betalen over een periode vóór 1 maart 2016.

Echter, uit de opgemaakte adviesrapporten van de sociaal rechercheur en fraudeconsulent, en die door hen zijn ondertekend, is gebleken dat zij het College juist hebben geadviseerd om de bijstandsuitkering per september 2015 te herzien en terug te vorderen.

Tijdens de zitting werd door BBS het verweer gevoerd dat mijn cliënt er niet gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat de medewerkers zich hiervoor zouden inspannen. Wel had de fraudeconsulent het voorstel om niet terug te vorderen mondeling intern besproken. Omdat daar echter geen akkoord op werd gegeven is het advies aan het College uiteindelijk helemaal anders geschreven: dus per september 2015 herzien en terugvorderen. Dit is nogal een merkwaardige werkwijze. Het advies aan het College is blijkbaar gebaseerd op interne besprekingen, die in geen enkele rapportage is terug te vinden. Waar kan de burger dan nog vanuit gaan?

In het adviesrapport is zelfs aangegeven dat mijn cliënt zijn inlichtingenplicht zou hebben geschonden omdat hij niet heeft doorgegeven dat hij zijn hoofdverblijf *niet* meer in Bunschoten zou hebben. De sociaal rechercheur had tijdens het gesprek wel aangegeven dat mijn cliënt voor de bijstand bij wijze van moet melden als hij naar de toilet moet. Als dat al het geval is dat een bijstandsgerechtigde elke stap die hij zet moet melden, dan nog heeft mijn cliënt niet de inlichtingenplicht geschonden, want zijn hoofdverblijf had hij naar zijn mening, en gezien alle feiten en omstandigheden, gewoon nog in Bunschoten.

Motivatie voor het hoger beroep

Door het College, dan wel BBS, zijn onvoldoende relevante feiten vergaart die konden pleiten voor een hoofdverblijf dat niet meer in Bunschoten gelegen was. De besluitvorming is gebaseerd op onzorgvuldig onderzoek. Tijdens het gesprek is sprake van intimidatie en discriminatie waarmee ongeoorloofde druk werd uitgeoefend.

Mijn cliënt heeft weliswaar enkele verklaringen afgelegd die later op papier zijn gesteld en ondertekend, maar het gaat om de manier waarop dit allemaal is verlopen. Mijn cliënt wilde er op een gegeven moment ook gewoon van af zijn. De sociaal rechercheur en fraudeconsulent luisterden toch niet naar alles wat hij te zeggen had en waren stellig van mening dat hij bij zijn vriend in Huizen woonde. Dus wat had hij er dan tegenin te brengen?

Met betrekking tot wat mijn cliënt heeft gezegd over zijn leefsituatie zoals onder 'Bewijslast' is beschreven, is verder geen gespreksverslag gemaakt. Er is alleen een rapportage die mijn cliënt heeft ondertekend, maar die geeft niet het volledige feitencomplex weer.

Het kan lastig zijn om zonder die opname een oordeel te geven over hoe een en ander is verlopen en om te kunnen vaststellen dat aan de verklaringen van mijn cliënt toch een andere interpretatie moet worden gegeven dan die het College eraan heeft gegeven. Ook de discriminerende uitlating is lastig te beoordelen, omdat men op papier niet kan horen hoe een en ander is gezegd. Maar die opname is er nu eenmaal en die heb ik alsnog als bewijs ingebracht. Het is dan afwachten of de CRvB dit bewijs alsnog meeneemt in de heroverweging en ook wat het oordeel zal zijn. De CRvB heeft de opname beluisterd en die, samen met mijn motivatie in het beroepschrift en het gedrag van de medewerkers van BBS, tijdens de zitting allemaal besproken. Nu kan naar mijn mening een veel beter oordeel worden geveld.

Deze opname is dus *onderdeel* van het bewijs waarmee kan worden aangetoond dat de besluitvorming over de intrekking van de bijstandsuitkering onzorgvuldig tot stand is gekomen en dat de sociaal rechercheur en fraudeconsulent met vooringenomenheid het gesprek voerden.

Waarom het bezwaarschrift en het beroep in eerste aanleg ongegrond is verklaard? Ik was er niet bij. Ik ben na die procedures als juridisch belangenbehartiger betrokken geraakt in deze zaak. De vorige advocaat van mijn cliënt had in de voorgaande procedures de opname niet ingebracht en de gronden van bezwaar en beroep anders ingekleed. Iedere jurist heeft zijn eigen juridische inzichten.

Op basis van alles wat nu door die gespreksopname naar boven komt, hoop ik succesvol te kunnen aantonen dat mijn cliënt wel degelijk in een hoekje is geduwd en hij terecht ongeoorloofde druk heeft ervaren, dat ertoe heeft geleid dat hij te vlug de (onvolledig opgemaakte) verklaringen ondertekende.

Hopelijk oordeelt de CRvB dat het besluit in redelijkheid niet in stand kan blijven voor wat betreft de vaststelling van zijn woonplaats voor de periode september 2015 tot 1 maart 2016, en dat hij zijn bijstandsuitkering in ieder geval niet hoeft terug te betalen.

Het College zou eigenlijk opnieuw en zorgvuldig moeten onderzoeken waar mijn cliënt zijn hoofdverblijf had, maar dat kan door de verloop van tijd natuurlijk niet meer. Betekent alleen maar dat het College deze periode gewoon moet laten rusten.

Voor de periode vanaf 1 maart 2016 is het wel gedaan met zijn recht op bijstandsuitkering. Mijn cliënt heeft vlak na het gesprek zijn woning noodgedwongen moeten opzeggen omdat hij die dan niet meer kon betalen. Hij moest daarna bij zijn ouders intrekken. Het gevolg was dat mijn cliënt sowieso geen recht meer kon hebben op een bijstandsuitkering, omdat dan zal worden beoordeeld op een gezamenlijk huishouden en wordt gekeken naar het inkomen en vermogen van de andere personen in dat huishouden.

Bewustwording

Naar aanleiding van een blogartikel dat ik in 2017 op de website van OJAU had geplaatst over deze zaak en dat later via social media is gedeeld, heeft een redacteur van de Volkskrant die bezig was met een achtergrondartikel over de jacht op bijstandsfraudeurs, mij benaderd. Blijkbaar zijn er meer mensen die zich geïntimideerd voelen als het gaat om onderzoeken inzake bijstandsuitkeringen. Het verhaal van mijn cliënt paste hier (helaas) in.

Daarna zijn er bij diverse politieke partijen in o.a. Bunschoten vragen gerezen over hoe het kan dat een sociaal onderzoeker dergelijke uitlatingen doet en dat daar, compleet los van de beoordeling of de bijstandsuitkering al dan niet terecht is ingetrokken, nog niks mee is gedaan. De Bunschoter begon deze kwestie te volgen, vooral omdat de wethouder van Bunschoten er maar geen actie op wilde ondernemen.

Via een ander persoon is RTV Utrecht bij ons terecht gekomen. Zodoende heeft mijn cliënt meegewerkt aan een item. Hij had besloten om niet meer te schuilen en ook om zijn eigen naam te gebruiken, want naar zijn mening heeft hij niets verkeerd gedaan.

Het gaat mijn cliënt om bewustwording. Het kan niet dat zulke dingen gebeuren en mensen moeten er melding van maken als hen zoiets overkomt. Mogelijk durven ze niets te zeggen, bijvoorbeeld uit schaamte. Zo was dat eerst ook voor mijn cliënt. Het was voor hem een emotioneel proces om er mee naar buiten te komen. Toch is het belangrijk.

Onacceptabel gedrag

Tot op heden heeft nog niemand van het College of BBS zich tot mijn cliënt, ook niet via mij, gewend. Ook als de bijstandsuitkering van mijn cliënt niet zou zijn ingetrokken en als hij niets zou hoeven terug te betalen, is het gedrag van de sociaal onderzoeker onacceptabel. Helaas moet enige actie richting mijn cliënt of zelfs excuses worden afgedwongen via de rechter.

In 2017 heeft mijn cliënt een klacht ingediend bij het College, die direct werd doorgestuurd naar BBS. De klacht werd niet inhoudelijk behandeld terwijl zij wel bevoegd was om dit te doen. Ik ben ook met mijn cliënt bij de vestiging BBS langs gegaan om mee te delen dat de gespreksopname, die in de klacht ook was vermeld, beluisterd kon worden. Dat gesprek met de waarnemend directrice en nog een medewerker van BBS, liep op niets uit. Een vervolklacht bij de gemeentelijke Ombudsman had ook geen effect, die wilde er inhoudelijk niet over beslissen omdat het onder de rechter lag. De opname is dus verschillende keren genoemd en aangeboden, en niet pas eerst via de media, zoals de wethouder eerder suggereerde. Overigens heeft zij herhaaldelijk aangegeven dat zij, ook al is het werkelijk zo gegaan in het gesprek, nog steeds geen actie onderneemt gericht tot mijn cliënt omdat het nog onder de rechter ligt.

Erg onduidelijk waarom zij hier steeds op terugvalt, want wat het oordeel van de CRvB ook gaat worden, het is hoe dan ook niet geoorloofd dat een sociaal onderzoeker dergelijke uitlatingen doet. Dus daar kan zij al veel eerder iets mee doen.

En wat nu als de CRvB oordeelt dat de intrekking en terugvordering van de bijstandsuitkering wel terecht is, is daar de kous dan mee af? Dat zou absurd zijn.

Natuurlijk hoop ik voor mijn cliënt dat de CRvB, los of in het geheel, toch een oordeel geeft over het gedrag van de sociaal onderzoeker. Ik heb de CRvB hier expliciet om verzocht omdat het College, BBS en de gemeentelijke Ombudsman schijnbaar hun vingers niet aan willen branden, omdat de zaak onder de rechter ligt. Het is echter goed mogelijk dat de CRvB in een bestuursrechtelijke procedure geen uitspraak kan doen hierover.

Hopelijk zal de CRvB op z'n minst inzien dat mijn cliënt is geïntimideerd tijdens het gesprek op 9 maart 2016. De ongeoorloofde (emotionele) druk die op mijn cliënt is gelegd heeft wel degelijk invloed gehad op die paar verklaringen van hem - waar naar mijn mening in het volledige feitencomplex niet eens waarde aan kan worden gehecht - die in zijn nadeel hebben gewerkt.

Na het oordeel van de rechter

Er liggen twee opties open.

1.

Dat de CRvB oordeelt dat het College wél zorgvuldig onderzoek heeft verricht en er voldoende feiten zijn die pleiten voor de vaststelling dat mijn cliënt zijn woonplaats niet meer in Bunschoten had, maar in Huizen.

Kan dan worden gezegd dat er toch sprake was van bijstandsfraude?

Nee dat kan naar mijn mening niet. Mijn cliënt heeft opzettelijk niets verzwegen. Er blijft dan simpelweg een meningsverschil over tussen mijn cliënt en het College omtrent waar hij zijn woonplaats feitelijk had. Het is voor de burger vaak helemaal niet duidelijk wat met bepaalde wettelijke bepalingen, in dit geval uit de Participatiewet, wordt bedoeld en moeten betekenen voor in het specifieke geval uit de rechtspraak worden gefilterd. In brochures of ander voorlichtingsmateriaal is het lang niet makkelijk te achterhalen.

Uiteraard is het dan wel teleurstellend voor mijn cliënt dat hij zijn bijstandsuitkering vanaf 1 september 2015 tot 1 maart 2016 moet terugbetalen.

2.

De CRvB oordeelt in het voordeel van mijn cliënt. Dat zou natuurlijk een behoorlijke overwinning zijn. Een einde van een juridische strijd voor mijn cliënt. Het zou nog mooier zijn als de CRvB ook een expliciet oordeel velt over het gedrag van de sociaal rechercheur.

Als de wethouder dan wel (pas) om tafel gaat met partijen, dan komt een excuses voor mijn cliënt natuurlijk als mosterd na de maaltijd. Een excuus wordt voor mijn cliënt dan niet meer geacht vanuit het College zelf te komen als de rechter oordeelt dat de uitlating van de sociaal rechercheur fout, dan wel discriminerend, was.

Tot slot

In beide hierboven beschreven opties is het echter nog steeds noodzakelijk dat er serieus iets wordt gedaan met die uitlating. Al is het niet voor mijn cliënt zelf, omdat voor hem het kwaad al is geschied, maar wel voor een ander en ter preventie voor in de toekomst. Dit mag namelijk niet meer gebeuren.

Voor wat betreft de inhoudelijke zaak, gaat het om hoe een en ander is verlopen dat in strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, specifiek om het zorgvuldigheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel, het motiveringsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel. De overheid dient zich aan deze gedragsregels ten opzichte van de burger te houden.

Bedankt voor uw aandacht.

D. Deijle

(OJAU)